

Riedsútstel

It Beslút	: 19 februari 2026
Agindapunt	: 7
Status	: Besluitvormend
Program	: 0 – Bestuur en ondersteuning
Portefúljehâlder	: J.P. van der Velde
Amtner	: A.J. van der Ploeg
Bylage	: 1. Decembecirculaire 2025 2. Septembecirculaire 2025
Saak- en stiknûmer	: 2026010717824 en 26ZG000398

Underwerp

Decembecirculaire gemeentefonds 2025 en taakmutaties septembecirculaire gemeentefonds 2025 ten behoeve van 2026 en verder

Wy stelle jo foar te besluten om:

Jaar 2025

1. Kennis te nemen van de decembecirculaire gemeentefonds 2025.
2. De via de decembecirculaire 2025 ontvangen middelen voor Kinderopvang pleegouders, Wet versterking regie volkshuisvesting, Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp en Implementatie plateau 2 zoals toegelicht in dit voorstel voor een bedrag van € 171.000 via een storting in de reserve overlopende posten in 2025 beschikbaar te houden voor 2026.
3. De via de decembecirculaire 2025 gecorrigeerde middelen naar aanleiding van actualisering van de maatstaven en aantallen voor een bedrag van € 46.000, als nog te betalen middelen 2025 te verantwoorden in de jaarrekening 2025 en ten laste van het begrotingssaldo te brengen.

Jaar 2026

4. Kennis te nemen van de septembecirculaire gemeentefonds 2025.
5. De via de septembecirculaire 2025 ten behoeve van het jaar 2026 ontvangen middelen ten bedrage van € 673.000 voor 2026, € 31.000 voor 2027, € 25.000 voor 2028 en € 15.000 voor 2029 voor Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE), Overheidsbrede Dienstverlening, Wet integrale suïcidepreventie, Toezicht gastouderopvang, Implementatie Participatiewet in balans en Versterking omgevingsveiligheidsdiensten binnen de begroting 2026 en verder te reserveren voor nadere bestedingsvoorstellen.

Koarte gearfetting

In de decembecirculaire gemeentefonds 2025 zijn voor Kinderopvang pleegouders, Wet versterking regie volkshuisvesting, Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp en Implementatie plateau 2 extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van taken met betrekking tot gemeentelijk beleid.

Met dit raadsbesluit worden deze via de reserve overlopende posten overgeheveld naar 2026. Daarnaast heeft een actualisering van diverse maatstaven plaatsgevonden. Deze correctie op de middelen wordt als nog te betalen middelen in de jaarrekening 2025 verantwoord.

Op basis van de septembercircular 2025 zijn voor de 2026 en verder middelen ontvangen voor Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE), Overheidsbrede Dienstverlening, Wet integrale suïcidepreventie, Toezicht gastouderopvang, Implementatie Participatiewet in balans en Versterking omgevingsveiligheidsdiensten. Deze middelen reserveren we voor nadere bestedingsvoorstellen.

Foech ried/kolleezje

De raad stelt de ontvangen uitkeringen uit gemeentefonds beschikbaar voor uitvoering van het gemeentelijk beleid. Het college is belast met de uitvoering.

Ynlieding

Jaarlijks verschijnen drie circulars met betrekking tot de uitkering uit het gemeentefonds. De meicircular geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, in de septembercircular volgt de vertaling van de Miljoenennota, in de decembercircular worden de uitkomsten van de Najaarsnota van de rijksoverheid weergegeven en wordt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk afgerond.

Decembercircular gemeentefonds 2025

De decembercircular 2025 hebben we op 16 december 2025 ontvangen. Er is in deze circular geen sprake van wijzigingen in de definities van de verdeelmaatstaven. Wel is er sprake van een beperkte actualisering van de maatstaven en aantallen.

Via de decembercircular 2025 zijn de volgende middelen beschikbaar gesteld voor 2025:

Jaar 2025	
Mutaties m.b.t. reserve overlopende posten:	
Kinderopvang pleegouders	21.000
Wet versterking regie volkshuisvesting	123.000
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	14.000
Implementatie plateau 2	13.000
	171.000
Actualiseren maatstaven en aantallen	-46.000
Totaal effect decembercircular 2025 op AU	125.000
waarvan via nog te betalen van 2025 naar 2026	-171.000
Per saldo effect op begrotingssaldo	-46.000

Toelichting per onderwerp:

Kinderopvang pleegouders

Bij de Voorjaarsnota 2025 is door de Rijksoverheid extra geld beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Deze bijdrage geldt voor alle pleegouders die gebruik maken van (vormen van formele) kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso), ook in het vrijwillig kader. Pleegouders betalen nu een eigen bijdrage in de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang; dit zijn kosten die overblijven na het ontvangen van de eventuele kinderopvangtoeslag. Besloten is om alsnog voor 2025 deze middelen eenmalig € 10,7 miljoen toe te voegen aan de algemene uitkering van het gemeentefonds.

De middelen worden verdeeld via het cluster Individuele voorzieningen Jeugd op basis van de maatstaf jongeren. Gemeenten en pleegzorgaanbieders spreken met elkaar af hoe pleegouders aanspraak kunnen maken op deze bijdrage. Voor de jaren 2026 en 2027 is ook € 10,7 miljoen per jaar beschikbaar voor dit doel. Dit geld staat op dit moment gereserveerd op de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Met de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, Jeugdzorg Nederland en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) werkt het ministerie van VWS aan een wijze waarop deze middelen aan pleegouders worden uitgekeerd.

Voor onze gemeente gaat het in 2025 om een bedrag van € 21.000. Omdat er nog geen afspraken tussen pleegzorgaanbieders, SDF (als uitvoeringsorganisatie) en onze gemeente zijn gemaakt, reserveren we dit bedrag tot nader orde.

Wet versterking regie volkshuisvesting

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor de medeoverheden. De Wet versterking regie volkshuisvesting is een wetsvoorstel dat overheden (Rijk, provincies, gemeenten) meer stuurkracht geeft om de woningnood aan te pakken, door regie te nemen over hoeveel, waar en voor wie er gebouwd wordt, procedures te versnellen en te zorgen voor voldoende betaalbare woningen en eerlijke kansen voor urgent woningzoekenden, inclusief verplichte 30% sociale huur en 40% middenhuur/koop in nieuwbouw. Het geeft overheden wettelijke instrumenten voor regionale afstemming, legt de verantwoordelijkheid voor betaalbare woningen expliciet vast en maakt prestatieafspraken met corporaties bindender. In een onderzoek is vastgesteld dat deze werkzaamheden financiële gevolgen hebben voor gemeenten (en provincies) in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. Ter compensatie van de geïdentificeerde incidentele uitvoeringslasten is € 48,8 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.

Voor onze gemeente gaat het in 2025 om een bedrag van € 123.000.

Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp

Het beoogde doel van de via de decembercirculaire verstrekte middelen voor aanvullende ondersteuning lokale energiehulp is om gemeenten de mogelijkheid te bieden om de lokale hulp voor huishoudens met een hoge energierekening en laag inkomen te intensiveren. Met de middelen uit de bestaande SPUK Energiearmoede hebben veel gemeenten al een lokale aanpak op energiearmoede opgezet.

Uit de halfjaarlijkse monitor van de Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) over de uitvoering van de energietransitie blijkt dat gemeenten de doelgroep niet altijd goed kunnen vinden of bereiken. Om gemeenten hierbij te helpen, hebben het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de Stichting Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE) en de VNG samengewerkt aan een portaal dat op een zorgvuldige en veilige wijze contactgegevens van aanvragers bij het TNE, die hiervoor toestemming hebben gegeven, beschikbaar stelt aan gemeenten.

Gemeenten kunnen de extra middelen aanwenden voor hun bestaande lokale aanpak van energiearmoede. In combinatie met de ontvangen data maakt dit het mogelijk huishoudens gericht te benaderen, passende ondersteuning te bieden en daarbij gebruik te maken van het bestaande lokale hulpaanbod. Gemeenten ontvangen in 2025 een bijdrage van € 9,8 miljoen. De middelen worden verdeeld op basis van het percentage energiearmoede per gemeente (zoals ook aangehouden bij de SPUK Energiearmoede).

De verwachting is dat in het voorjaar van 2026 aanvullende middelen voor 2026 beschikbaar worden gesteld.

Voor onze gemeente gaat het in 2025 om een bedrag van € 14.000.

Implementatie plateau 2

Gegevens over inburgeraars die vallen onder de Wet inburgering 2021 worden op dit moment veelal handmatig (via portalen en bestanden) uitgewisseld. Dit is niet alleen foutgevoelig, maar ook zeer arbeidsintensief. Om die reden worden op dit moment voorbereidingen getroffen om de geautomatiseerde uitwisseling van gegevens binnen de

inburgeringsketen ("plateau 2") mogelijk te maken. De implementatie hiervan zal stapsgewijs vanaf 2026 gaan plaatsvinden. De bijdrage die gemeenten ontvangen, kan worden gebruikt voor eventuele investeringen die voor deze overstap nodig zijn. Het gaat om een totaalbedrag van € 4,6 miljoen en deze middelen worden evenredig over alle gemeenten verdeeld. Voor onze gemeente gaat het in 2025 om een bedrag van € 13.000.

Taakmutaties septembercirculaire 2025 ten behoeve van 2026 en verder

De begroting 2026-2029 is opgesteld op basis van de meicirculaire 2025. In de septembercirculaire 2025 is een aantal taakmutaties opgevoerd met bijbehorende middelen. Dit betreft verder middelen voor Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE), Overheidsbrede Dienstverlening, Wet integrale suïcidepreventie, Toezicht gastouderopvang, Implementatie Participatiewet in balans en Versterking omgevingsveiligheidsdiensten. Deze middelen reserveren we binnen de begroting voor nadere bestedingsvoorstellen.

Overigens is de jaarschijf 2025 uit de septembercirculaire al meegenomen in de begrotingswijzigingen van december 2025.

Via de septembercirculaire 2025 zijn de volgende middelen beschikbaar gesteld voor 2026 en verder:

	2026	2027	2028	2029
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	624.000	-	-	-
Overheidsbrede Dienstverlening	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Wet integrale suïcidepreventie	14.000	14.000	14.000	14.000
Toezicht gastouderopvang	3.000	4.000	4.000	3.000
Implementatie Participatiewet in balans	25.000	6.000	2.000	2.000
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	11.000	11.000	9.000	-
Totaal	673.000	31.000	25.000	15.000

Toelichting per onderwerp:

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de SPUK CDOKE. In 2026 wordt een totaalbedrag van ruim € 666 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Hiervan wordt € 30,5 miljoen in een volgende circulaire verdeeld op basis van een in overleg met de VNG nog vast te stellen verdeelsleutel.

De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 t/m 2030, maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. Deze decentralisatie-uitkering bestaat uit basisfinanciering en planfinanciering. Alle gemeenten ontvangen basisfinanciering ten behoeve van de vergroting van hun capaciteit (bemensing) voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Daarnaast zijn aanvullend middelen beschikbaar voor gemeenten die in 2024 of 2025 planfinanciering hebben aangevraagd voor bijvoorbeeld het instellen van een zero emissie-zone, het aanleggen van zonneweiden of windparken en het aardgasvrij maken van woningen. Gemeenten aan wie in 2024 of 2025 planfinanciering is toegezegd, kunnen op deze middelen rekenen tot het plan is afgerond (mits dit voor 2030 is) of de maximale termijn voor de planfinanciering is bereikt (tot 2030). Na afronding van deze plannen (mits dit voor 2030 is) worden deze planfinancieringsmiddelen herverdeeld over gemeenten zodat aanvullende plannen gefinancierd kunnen worden.

Voor onze gemeente gaat het om een totaalbedrag voor 2026 van € 1.107.000. Hiervan hadden we op basis van de SPUK CDOKE al € 483.000 aan te verwachten inkomsten in onze begroting staan. De overige € 624.000 reserveren we binnen taakveld 0.8 in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen.

Overheidsbrede Dienstverlening

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze decentralisatie-uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Hiervoor is vanaf 2026 een structurele bijdrage van € 15,4 miljoen beschikbaar. Met deze decentralisatie-uitkering kunnen gemeenten, vanuit hun regierol, lokaal bepalen waar en welke vorm van ondersteuning het meest passend is. De verdeling van de middelen over gemeenten is gebaseerd op het aantal inwoners en het aantal lager opgeleiden in gemeenten.

Voor onze gemeente gaat het om een structureel bedrag van € 28.000 vanaf 2026. Hiervan hadden we op basis van de SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) al € 32.000 aan te verwachten inkomsten in onze begroting staan. Het verschil van € 4.000 nadelig nemen we mee in dit voorstel.

Wet integrale suïcidepreventie

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. Hiertoe wordt vanaf 2026 jaarlijks € 10 miljoen beschikbaar gesteld. De middelen worden verdeeld via het cluster Sociale basisvoorzieningen.

Voor onze gemeente gaat het om een structureel bedrag van € 14.000 vanaf 2026.

Toezicht gastouderopvang

De Eerste Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel om de kwaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen. De nieuwe kwaliteitseisen gaan gelden vanaf 1 juli 2026 (naast enkele kleinere wijzigingen die ingaan per 1 januari 2026).

De wetswijziging leidt tot meerkosten voor toezicht en handhaving op de gastouderopvang. In de Voorjaarsnota 2024 zijn hiervoor financiële middelen gereserveerd. Deze middelen worden nu toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds en kunnen worden aangewend voor het aanpassen van het toezicht en handhaving in voorbereiding op de nieuwe kwaliteitseisen, bijvoorbeeld voor training/scholing van inspecteurs. Ook kunnen de middelen worden ingezet voor structurele uitbreiding van de duur van een inspectie bij een voorziening voor gastouderopvang en bij een gastouderbureau. Het gaat om € 1,4 miljoen in 2026, € 2,2 miljoen in 2027 en 2028 en daarna aflopend naar € 1,8 miljoen in 2029 en structureel € 1,7 miljoen vanaf 2030. De reeks kent een incidentele component die is bedoeld voor de uitbreiding van de duur van het eerste inspectiebezoek na invoering van de nieuwe kwaliteitseisen. De bedragen zijn tot stand gekomen in overleg tussen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), VNG en Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) Nederland. De middelen worden verdeeld via het cluster Individuele voorzieningen Jeugd.

Voor onze gemeente gaat het voor 2026 om een bedrag van € 3.000, voor 2027 om € 4.000, voor 2028 om € 4.000 en voor 2029 om € 3.000

Implementatie Participatiewet in balans

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. In totaal wordt er € 58,1 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.

Er wordt € 55,5 miljoen beschikbaar gesteld in de periode 2025-2030 ten behoeve van de invoering van deze wet. Deze € 55,5 miljoen is inclusief een bijdrage voor de regeling Verrekenen. De bijdrage voor de regeling Verrekenen start in 2026 met € 500.000. Vanaf 2027 gaat het om een structurele bijdrage van € 1 miljoen per jaar.

Er wordt € 600.000 beschikbaar gesteld in 2025 en € 1 miljoen in 2026 en 2027 ten behoeve van het verstrekken van de premie arbeidsinschakeling voor jongeren. De middelen worden verdeeld via het cluster Participatie.

Voor onze gemeente gaat het voor 2026 om een bedrag van € 25.000, voor 2027 om € 6.000, voor 2028 en 2029 om € 2.000

Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

De VNG, namens de gemeenten, en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) zijn in het bestuurlijk omgevingsberaad van 24 oktober 2024 overeengekomen dat bepaalde taken van het vervolg op de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) door gemeenten worden uitgevoerd. Het gaat om wettelijke taken op het terrein van de omgevingsveiligheid. Het gaat om een bedrag van € 3,9 miljoen in 2025, € 4,9 miljoen in 2026 en in 2027 en € 3,8 miljoen in 2028. De verdeling is gebaseerd op de gemeentelijke verdeelsleutel Externe Veiligheid (gebaseerd op aantal risicobronnen en inwonersdichtheid).

Voor onze gemeente gaat het voor 2026 en 2027 om een bedrag van € 11.000 en voor 2028 om € 9.000

Histoarje

-

Te berikken effect

We willen de ontvangen uitkeringen uit het gemeentefonds met betrekking tot de taakmutaties c.a. inzetten voor de doeleinden waarvoor deze beschikbaar zijn gesteld.

Argumenten

Inzet van middelen voor taakmutaties, waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld. De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor taakmutaties moeten op basis van een uitwerkt voorstel een juiste bestemming krijgen.

Alternativen

-

Kanttekenings/risiko's

-

Finânsjes

In totaal wordt op basis van de decembercirculaire 2025 voor 2025 een bedrag ontvangen van € 125.000.

Via de reserve overlopende posten wordt hiervan een bedrag van € 171.000 overgeheveld van 2025 naar 2026, zodat de middelen voor besteding in 2026 beschikbaar komen.

De overige gecorrigeerde middelen naar aanleiding van actualisering van de maatstaven en aantallen voor een bedrag van € 46.000 verantwoorden we alsnog te betalen middelen 2025 te verantwoorden in de jaarrekening 2025 en worden ten laste van het begrotingssaldo gebracht.

In totaal wordt op basis van de septembercirculaire 2025 voor 2026 en verder de volgende bedragen ontvangen: € 673.000 voor 2026, € 31.000 voor 2027, € 25.000 voor 2028 en € 15.000 voor 2029. Deze middelen zijn ontvangen voor Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE), Overheidsbrede Dienstverlening, Wet integrale suïcidepreventie, Toezicht gastouderopvang, Implementatie Participatiewet in balans en Versterking omgevingsveiligheidsdiensten. We reserveren deze middelen binnen de begroting 2026 en verder voor nadere bestedingsvoorstellen.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

-

Kommunikaasje

-

Yntegraliteit

-

Previnsje

-

Gearwurking

-

Ferfolchtrajekt

Voor de gereserveerde middelen in 2026 zullen voor de besteding vanuit de beleidsafdeling voorstellen worden geformuleerd.

Evaluaasje

-

Burgum, 20 januari 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris,

burgemeester,

dhr. drs. J. Krul

dhr. mr. K.A. Breuker

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Tytsjerksteradiel;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 20 januari 2026, punt nummer: 7;

Beslút:

Jaar 2025

1. Kennis te nemen van de decembercirculaire gemeentefonds 2025.
2. De via de decembercirculaire 2025 ontvangen middelen voor Kinderopvang pleegouders, Wet versterking regie volkshuisvesting, Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp en Implementatie plateau 2 zoals toegelicht in dit voorstel voor een bedrag van € 171.000 via een storting in de reserve overlopende posten in 2025 beschikbaar te houden voor 2026.
3. De via de decembercirculaire 2025 gecorrigeerde middelen naar aanleiding van actualisering van de maatstaven en aantallen voor een bedrag van € 46.000, als nog te betalen middelen 2025 te verantwoorden in de jaarrekening 2025 en ten laste van het begrotingssaldo te brengen.

Jaar 2026

4. Kennis te nemen van de septembercirculaire gemeentefonds 2025.
5. De via de septembercirculaire 2025 ten behoeve van het jaar 2026 ontvangen middelen ten bedrage van € 673.000 voor 2026, € 31.000 voor 2027, € 25.000 voor 2028 en € 15.000 voor 2029 voor Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE), Overheidsbrede Dienstverlening, Wet integrale suïcidepreventie, Toezicht gastouderopvang, Implementatie Participatiewet in balans en Versterking omgevingsveiligheidsdiensten binnen de begroting 2026 en verder te reserveren voor nadere bestedingsvoorstellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel van 19 februari 2026.

De griffier,

De voorzitter,

mevr. mr. A. Dam

dhr. mr. K.A. Breuker